

परिच्छेद-४

सवारी चालक अनुमतिपत्र वितरणसम्बन्धी कार्यविधि

१२. दरखास्त सङ्कलन र स्वीकृति

१२.१. कार्यतालिका बनाउने

कार्यालयहरूले सवारी चालक अनुमतिपत्र सम्बन्धी दरखास्त सङ्कलनदेखि वितरणसम्मका कामकारवाहीलाई पारदर्शी तरिकाले व्यवस्थित एवं नियमित गर्न अद्यावधिक कार्यतालिका बनाई विभागमा मासिक वा त्रैमासिक रूपमा पठाउनुपर्नेछ । उक्त कार्यतालिका आफ्नो कार्यालयको वेभसाइटमा समेत अनिवार्य रूपमा राख्नुपर्नेछ । विभागले सवारी चालक अनुमतिपत्रको लागि Online Application System लागू गरेमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१२.२. सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न दरखास्त दिने व्यक्तिको अयोग्यता

१. मभौला तथा ठूला सवारीका निम्ति २१ वर्ष नपुगेको व्यक्ति,
२. साना सवारीका निम्ति १८ वर्ष नपुगेको व्यक्ति,
३. मोटरसाइकल तथा त्यस्तै अन्य सानो २ पाङ्ग्रे सवारीका हकमा १६ वर्ष उमेर नपुगेको व्यक्ति,
४. छारे रोग भएको वा बौलाएको वा एकाएक रिंगटा लाग्ने वा मुर्छा हुने किसिमको रोग भएको व्यक्ति,
५. देख्ने शक्ति कमजोर भई चस्मा प्रयोग गर्दा पनि सामान्य तवरले देख्ने शक्ति ठीक नभएको व्यक्ति,
६. साधारण ध्वनि सङ्केत, आवाज सुन्न नसक्ने गरी बहिरो भएको व्यक्ति,
७. रातो, हरियो, पहेँलो इत्यादि रङहरू तुरुन्त छुट्याउन नसक्ने (Colour Blind) दृष्टिदोष भएको व्यक्ति,
८. रतन्धो भएको व्यक्ति,
९. दुबै आँखा नभएको व्यक्ति,
१०. हातखुट्टा शक्तिहीन भई काम दिन नसक्ने भएको व्यक्ति,
११. साधारण लेखपढ गर्न नजान्ने व्यक्ति,
१२. अपाङ्गका निमित्त खास किसिमले बनेको सवारीका निमित्त यो खण्डको बन्देज लागू हुने छैन ।
१३. ठूलो र मभौला सार्वजनिक सवारीको लागि ६० वर्ष उमेर पूरा भएको कुनै पनि व्यक्ति,

१४. सानो सवारी चलाएको २ वर्ष पूरा नभएसम्म मभौला र ठूलो सवारी चलाउन चालक अनुमतिपत्र दिइने छैन। निर्माण सामग्रीहरूका हकमा नेपाल सरकारले तोकेबमोजिम हुनेछ।

१२.३. चालक अनुमतिपत्रका लागि दरखास्त

चालक अनुमतिपत्र लिन चाहने तथा माथि बुँदा नं. १२.२ बमोजिम अयोग्य नभएको व्यक्तिले अनुसूची-१९ को ढाँचामा देहायका कागजात संलग्न राखी सम्बन्धित कार्यालयमा अनलाइनमार्फत दरखास्त दिनुपर्नेछ। अनलाइन फाराम भरिसकेपछि तोकिएको मितिमा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुपर्नेछ :

१. नेपाली नागरिकताको सक्कल प्रमाणपत्र,
२. निरोगिताको सम्बन्धमा नेपाल सरकारद्वारा मान्यताप्राप्त चिकित्सकले नियमावलीको अनुसूची-१८ बमोजिमको ढाँचामा प्रमाणित गरेको निरोगिताको प्रमाणपत्र,
३. आफूले चलाउन चाहेको सवारीका सम्बन्धमा विभाग वा कार्यालयमा दर्ता भएका सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रबाट प्राप्त प्रमाणपत्र,
४. गैर नेपाली नागरिकहरूले आफ्नो पासपोर्टको प्रतिलिपि, कम्तिमा ६ महिना म्याद भएको भिसा र नेपालमा बस्नुपर्नाको यथोचित कारणसमेत खुलाई सम्बन्धित स्थानीय तहले प्रमाणित गरिदिएको सक्कल पत्र।

१२.४. दरखास्त फाराम छानबिन र स्वीकृति

चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गर्नका लागि पर्न आएका दरखास्त फाराममा उल्लेखित विवरणहरू तथा दरखास्तसाथ पेस गरेका कागजात देहाय बमोजिम हेर्नुपर्नेछ :

१. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र,
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रअनुसार निवेदकले चाहेको वर्गको सवारी साधनअनुसारको उमेर नपुगेको वा निर्धारित उमेरको हद नाघेको छ/छैन,
३. सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रको प्रमाणपत्र पेस गरेको छ/छैन,
४. वर्ग थपका लागि दरखास्त दिएको भए सवारी चालक अनुमतिपत्रको बहाल अवधि छ/छैन,
५. दरखास्तवालाको स्थायी ठेगाना र हाल बसोबास गरिरहेको ठेगाना एवं भएसम्म घरको ब्लक नम्बर र फोन नम्बर (भएसम्म मोबाइल नं.) समेत स्पष्ट उल्लेख भएको छ/छैन,
६. जुन प्रदेशबाट चालक अनुमतिपत्र लिएको हो, नवीकरण सोही प्रदेशबाट गराउनुपर्नेछ। तर बसाइँसराइ भई आएको हकमा बसाइँसराइको प्रमाणपत्र पेस गरेपछि यो बन्देज लागु हुने छैन। सरकारी कर्मचारीहरूका हकमा कार्यरत कार्यालयको सिफारिसमा कार्यरत रहेको प्रदेशबाट नवीकरण गर्न पाइनेछ।

१२.५. Biometric Details Capture

१. अनलाइन फाराम भरी आएका दरखास्तवालाको दरखास्त फाराम रुजु भइसकेपछि First Come First Basis आधारमा Biometric Detail Capture गर्ने । Biometric Details Captutre गर्दा सेवाग्राहीको फोटो प्रस्ट बुझिने गरी खिची दरखास्तवालाको दस्तखत र औंठा छाप समेत Entry गर्ने । अनलाइन फाराममा कुनै विवरण सच्याउनुपर्ने भएमा सच्याउनुपर्नेछ ।
२. Biometric Details Capture गरिसकेपछि निरोगिताको सम्बन्धमा नेपाल सरकारद्वारा मान्यताप्राप्त चिकित्सकले नियमावलीको अनुसूची-१८ बमोजिमको ढाँचामा स्वास्थ्य परीक्षण गरी सफ्टवेयरमा समेत Entry गर्ने । कार्यालयमा नै रहने गरी चिकित्सकको व्यवस्था नभएको अवस्थामा दरखास्तवालाले नियमावलीको अनुसूची (१८) बमोजिमको ढाँचामा पेस गरेको निरोगिताको प्रमाणपत्रको आधारमा Biometric Details Capture गर्ने कर्मचारीले नै चिकित्सकको नाम र Nepal Medical Council नम्बर उल्लेख गरी सफ्टवेयरमा Entry गर्ने । दरखास्तवालाले पेस गरेको निरोगिताको प्रमाणपत्र सम्बन्धमा सम्बन्धित दरखास्तवाला नै जवाफदेही हुनेछ ।
३. स्वास्थ्य परीक्षण पश्चात् दरखास्तवालाले तोकिए बमोजिमको दरखास्त दस्तुर बुझाउनुपर्नेछ,
४. तोकिएको दरखास्त दस्तुर बुझाइ सकेपछि दरखास्तवालालाई कार्यालयले प्रवेशपत्र उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

१२.६. दरखास्तवाला नामावलीको प्रकाशन

दरखास्त लिइसकेपछि स्वीकृत दरखास्तवालाको नामावली कार्यालयले सोही दिन प्रकाशित गर्नुपर्नेछ । नामावली प्रकाशित गर्दा First Come First Basis का आधारमा लिखित परीक्षा दिने समय, मिति र स्थानसमेत उल्लेख गरी दरखास्तवालाले परीक्षा दिन चाहेको सवारीको वर्गसमेत उल्लेख गरी नामावली प्रकाशित गर्नुपर्नेछ । सवारी चालक अनुमतिको कार्य मात्र सञ्चालन गर्ने कार्यालयले दैनिक रूपमा लिखित एवं प्रयोगात्मक परीक्षा सञ्चालन गर्ने गरी नामावली प्रकाशित गर्नुपर्नेछ, भने सवारी सम्बन्धी समेत सेवा प्रदान गर्ने कार्यालयले दरखास्त लिएको एक हप्ताभित्र लिखित एवं प्रयोगात्मक परीक्षा सम्पन्न गर्ने गरी नामावली प्रकाशित गर्नुपर्नेछ ।

१२.७. परीक्षार्थीको योग्यताको परीक्षण

१. लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषा हुनेछ । अङ्ग्रेजी भाषामा परीक्षा दिन चाहने परीक्षार्थीले दरखास्त दिँदाका बखत नै कार्यालयमा यसका सम्बन्धमा निवेदन दिनुपर्नेछ । सो आधारमा कार्यालयले निजलाई अङ्ग्रेजी माध्यममा परीक्षा दिने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

२. सवारी चालक अनुमतिपत्रको परीक्षा सञ्चालन एवं प्रश्नपत्र निर्माणमा संलग्न रहने व्यक्तिहरूले पाउने पारिश्रमिक तोकिएबमोजिम (अनुसूची-१० बमोजिम) हुनेछ ।

१२.८. प्रश्नपत्रको निर्माण

१. लिखित परीक्षाका लागि परिमार्जित प्रश्नपत्रहरू तयार गर्न विभागमा एक प्रश्न पत्र भण्डार सफ्टवेयर (Question Bank Generator Software) रहनेछ ।
२. उक्त सफ्टवेयरमा विभागले तयार गरेका प्रश्नपत्रहरू प्रविष्ट गरिनेछ । विभागले उक्त सफ्टवेयरको पासवर्ड गोप्य रूपमा कार्यालय प्रमुखलाई उपलब्ध गराउनेछ ।
३. पासवर्ड प्राप्त भएपछि कार्यालय प्रमुखले त्यसलाई गोप्यरूपमा सुरक्षित राखी आफैँले वा केन्द्राध्यक्षलाई उपलब्ध गराई लिखित परीक्षाकै दिन उक्त परीक्षा सञ्चालन हुनुभन्दा आधा घण्टा अगाडि सफ्टवेयरबाट प्रिन्ट गर्नुपर्नेछ । प्रश्नपत्र सफ्टवेयरबाट प्रिन्ट गर्ने कार्य परीक्षा सञ्चालन हुनु भन्दा अघिल्लो दिन नै गर्नु पर्ने भएमा परीक्षार्थीको सङ्ख्याको आधारमा प्रिन्ट गरी सिलबन्दी गराई समेत राख्न सकिनेछ र परीक्षा हुने दिन परीक्षा सञ्चालनमा संलग्न हुने कर्मचारीहरूको रोहवरमा मुचुल्का खडा गरी सिल खोल्नुपर्नेछ ।
४. प्रश्नपत्र भण्डार (Question Bank) मा रहने प्रश्नपत्रहरूको निर्माण विभागले उपयुक्त ठानेका विशेषज्ञहरूद्वारा गराउनेछ । प्रश्नपत्रहरूको सेटको अन्तिम छनौट गर्ने अधिकार विभागका महानिर्देशकमा रहनेछ ।

१२.९. लिखित परीक्षा सञ्चालन

१. पहिले कुनै सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त नगरेका ट्र्याक्टर तथा पावरटिलरको सवारी चालक अनुमतिपत्रका लागि दरखास्त दिने दरखास्तवाला बाहेक अन्य दरखास्तवालाको योग्यता परीक्षण गर्न सर्वप्रथम लिखित परीक्षा लिइनेछ । पहिले कुनै सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गरिसकेका व्यक्तिहरूले थप सवारीका लागि अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न लिखित परीक्षा दिनुपर्ने छैन । तर ट्याक्टर तथा पावर टिलरको सवारी चालक अनुमति प्राप्त चालकले अन्य वर्गका साधन थप गर्न चाहेमा लिखित परीक्षा दिनुपर्नेछ ।
२. लिखित परीक्षा लिने व्यवस्था सम्बन्धित समितिको अध्यक्षले मिलाउनेछ ।
३. समितिको अध्यक्ष स्वयम् वा निजले तोकेको व्यक्तिले परीक्षा केन्द्रको केन्द्राध्यक्ष भई परीक्षा सञ्चालन गर्नु/गराउनुपर्नेछ ।
४. परीक्षा समितिले तोकेको मिति, समय र स्थानमा लिखित परीक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
५. परीक्षा केन्द्रको व्यवस्थापन, सहायक केन्द्राध्यक्ष र परीक्षा निरीक्षकहरूको आवश्यकता अनुसारको व्यवस्था केन्द्राध्यक्षले गर्नुपर्नेछ ।

६. लिखित परीक्षा सुरु हुनुभन्दा १५ मिनेट पहिले नै परीक्षार्थीहरू परीक्षा हलमा प्रवेश गर्ने व्यवस्था गरी निजहरूको हाजिर खडा गरी राख्नुपर्नेछ ।
७. परीक्षार्थीहरूलाई प्रश्नपत्र वितरण गर्नुपूर्व निजहरूको परीक्षा प्रवेशपत्रको जाँच गरिनेछ ।
८. परीक्षा सञ्चालनको घण्टी बजिसकेपछि मात्र परीक्षार्थीहरूलाई प्रश्नपत्र वितरण गरिनेछ ।
९. लिखित परीक्षाको समय अवधि तीस मिनेटको हुनेछ ।
१०. कुनै परीक्षार्थीले परीक्षा केन्द्रमा प्रवेशपत्र ल्याउन छुटाएको व्यहोरा जनाई निवेदन दिएमा केन्द्राध्यक्षले निजले पेस गरेको दरखास्त फाराम अनुसार निजको फोटो तथा विवरणहरूको जाँचबुझ गरी लिखित परीक्षामा सम्मिलित हुने अनुमति दिन सक्नेछ ।
११. लिखित परीक्षामा वस्तुगत बहुउत्तरका २० प्रश्न हुनेछन् । प्रत्येक प्रश्नको अङ्कभार ५ हुनेछ । कम्तीमा ५० प्रतिशत अङ्क प्राप्त गरेका परीक्षार्थी मात्र उत्तीर्ण हुनेछन् ।
१२. लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका २०७४ बमोजिम हुनेछ ।
१३. परीक्षार्थीहरूलाई परीक्षा दिन परीक्षा केन्द्रमा बसाउँदा परीक्षार्थीहरूले एक आपसमा सरसल्लाह गर्न नसक्ने गरी आसन (सिट प्लान) को व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
१४. परीक्षास्थलमा परीक्षार्थीहरूको नाम, थर तथा रोल नं. निजहरूले परीक्षा दिन बस्ने रोलक्रम अनुसार देखिने गरी राख्नुपर्नेछ ।
१५. परीक्षार्थीको प्रवेशपत्र र उत्तरपुस्तिकामा लेखेको नाम, थर, दस्तखत तथा फोटो आदि नभिड्ने भनी सम्बन्धित निरीक्षकले पेस गरेमा केन्द्राध्यक्षले जाँची हेरी नभिड्ने ठहर्‍याएमा त्यस्ता परीक्षार्थीको परीक्षा रद्द गर्न सक्नेछ ।
१६. परीक्षा सुरु भएपछि परीक्षा समाप्त गरी उत्तरपुस्तिका नबुझाएसम्म कुनै परीक्षार्थीलाई परीक्षा केन्द्रबाट बाहिर जाने अनुमति दिइनेछैन ।
१७. परीक्षार्थीहरूले परीक्षाकेन्द्रमा कुनै पुस्तक, कापी, चिट, टिपोट, मोबाइल सेट, तथा अन्य असम्बन्धित वस्तु ल्याउन पाउने छैन ।
१८. केन्द्राध्यक्षले खटाए बमोजिम परीक्षा सञ्चालनमा खटिने कर्मचारीहरूले परीक्षा सञ्चालनका लागि सहयोग गर्नुपर्नेछ ।
१९. परीक्षा केन्द्रमा परीक्षा सञ्चालनका लागि खटिएका कर्मचारीहरूको हाजिरी प्रमाणित गरी राख्नुपर्नेछ ।
२०. उत्तरपुस्तिकाको निर्देशित स्थानहरूमा खुलाउनुपर्ने विवरणहरू परीक्षार्थीलाई अनिवार्यरूपले लेख्न लगाउनुपर्नेछ ।

२१. कुनै परीक्षार्थीले परीक्षा केन्द्रमा अनियमितता गरेको पाइएमा केन्द्राध्यक्षले तत्काल त्यस्तो परीक्षार्थीलाई केन्द्रबाट निस्कासन गर्न सक्नेछ । यसरी निस्कासित व्यक्तिले १ वर्षसम्म परीक्षामा संलग्न हुन नपाउने गरी केन्द्राध्यक्षले निर्णय गर्न सक्नेछ ।
२२. परीक्षा सञ्चालनका लागि खटिएका कसैले परीक्षा सञ्चालनमा असहयोग गरेमा वा कुनै परीक्षार्थीलाई अनुचित फाइदा पुऱ्याउने कार्य गरेमा त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई केन्द्राध्यक्षले तत्काल परीक्षाकेन्द्रबाट निस्कासन गरी सम्बन्धित निकायमा कारवाहीका लागि सिफारिस गरी पठाउनुपर्नेछ ।
२३. परीक्षा सुरु भएको समयले ५ मिनेटपछि सम्म आउने परीक्षार्थीलाई केन्द्राध्यक्षको अनुमतिले परीक्षामा बस्न दिनसकिनेछ ।
२४. लिखित परीक्षाको समय समाप्त भएको घण्टी लागेपछि सबै परीक्षार्थीहरूबाट उत्तर पुस्तिका तुरुन्त सङ्कलन गर्नुपर्नेछ ।
२५. सङ्कलन गरिएको उत्तर पुस्तिकामा परीक्षार्थीको रोल नं., नाम, थर र बतन रुजु गरी सङ्ख्या समेत गन्ती गरी भिडाउनुपर्नेछ ।
२६. उक्त उत्तरपुस्तिकाहरू समितिका सदस्यहरूको रोहवरमा सिलबन्दी गरी समितिका अध्यक्षको जिम्मामा सुरक्षित राख्नुपर्नेछ ।

१२.१०. उत्तरपुस्तिका परीक्षण

लिखित परीक्षाको उत्तरपुस्तिका परीक्षण लगायतका कार्यहरू देहायबमोजिम गर्नुपर्नेछ :

१. उत्तरपुस्तिका सङ्कलन गरिसकेपछि केन्द्राध्यक्षले तोकिएको “की” को प्रयोग गर्न लगाई परीक्षा सञ्चालनमा खटिएका कार्यालयका कर्मचारीलाई उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्न लगाउनुपर्नेछ ।
२. उत्तरपुस्तिका परीक्षणकर्ताले परीक्षण गरी अङ्क चढाई आफ्नो नाम र पद लेखी दस्तखतसमेत गरी उत्तर पुस्तिका केन्द्राध्यक्षलाई गोप्य रुपमा बुझाउनुपर्नेछ ।

१२.११. उत्तरपुस्तिका रुजु गर्ने

उत्तरपुस्तिका रुजु गर्नका लागि केन्द्राध्यक्षले परीक्षामा खटिएका कर्मचारीलाई नै खटाई देहाय बमोजिम गोप्यरूपमा रुजु गर्नुपर्नेछ :

१. परीक्षार्थीले लेखेको सबै उत्तर परीक्षण गरी अङ्क दिएको छ/छैन,
२. प्रश्नपत्रमा तोकिएअनुसार सबै प्रश्नहरूको उत्तर ठीक दिएको छ/छैन,
३. परीक्षकले दिएका सबै अङ्कहरू ठीकसँग जोडिएका छन्/छैनन् ।

उत्तर तालिकामा उल्लेख गरिएको उत्तर भिडाई ठीक बेठीक के हो निश्चित गरी रुजुकर्ताको नाम, पद र दस्तखत उल्लेख भएको हुनुपर्नेछ ।

१२.१२. नतिजा प्रकाशन

उत्तरपुस्तिकाहरू परीक्षण तथा रुजुपश्चात् केन्द्राध्यक्षले परीक्षामा सम्मिलित परीक्षार्थीको कुल, उत्तीर्ण, अनुत्तीर्ण र अनुपस्थित भएकाको सङ्ख्यात्मक विवरण, उत्तरपुस्तिका परीक्षण

गर्ने र रुजु गर्ने कर्मचारीको नाम, पद र मितिसमेत उल्लेख गरी परीक्षामा खटिएका कर्मचारीहरूको उपस्थितिमा माइन्ट समेत तयार गरी परीक्षा समितिलाई सिफारिस गर्नुपर्नेछ । यसरी प्राप्त नतिजाको आधारमा परीक्षा समितिले परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गर्नुपर्नेछ । लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गर्दा परीक्षार्थीको रोल नम्बर क्रमानुसार नतिजा प्रकाशित गरी कार्यालयको सूचनापाटी र वेभसाइटमा समेत अनिवार्य रूपमा राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गर्दा नै प्रयोगात्मक परीक्षा हुने मिति, समय र स्थान समेत अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

लिखित परीक्षामा अनुत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीले नतिजा प्रकाशन भएको ७ दिन भित्र पुनर्योग लागि परीक्षा दस्तुर सरहको शुल्क तिरी निवेदन दिन सक्नेछन् । त्यसरी निवेदन प्राप्त भएमा कार्यालयले दुई दिन भित्र निवेदनको टुङ्गो लगाईसक्नुपर्नेछ ।

१२.१३. वर्ग थप र पुनः प्रयोगात्मक परीक्षा

कुनै एक वर्गको सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको व्यक्तिले अर्को वर्ग थप गर्न चाहेमा कार्यालयमा तोकिएको ढाँचामा दरखास्त दिई प्रयोगात्मक परीक्षा दिनुपर्नेछ । एक पटक प्रयोगात्मक परीक्षामा अनुत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीले लिखित परीक्षा उत्तीर्ण भएको ९० दिनभित्र पुनः दुई पटक तोकिएको दस्तुर तिरी प्रयोगात्मक परीक्षा दिन पाउनेछ । तर लिखित परीक्षा दिन नपर्ने सवारीको हकमा यो सुविधा लागु हुने छैन ।

१२.१४. प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तिम नतिजा प्रकाशन

लिखित परीक्षाबाट उत्तीर्ण भएका, वर्ग थप र पुनः प्रयोगात्मक परीक्षाका लागि आवेदन दिएका परीक्षार्थीहरूलाई कार्यालयले तोकेबमोजिमको स्थान, समय र मितिमा प्रयोगात्मक परीक्षा लिइनेछ ।

१. प्रयोगात्मक परीक्षा सञ्चालन गर्दा परीक्षार्थीको चेकलिस्टमा भएको सि.नं. समेत सवारी साधनमा देखिने गरी लेख्नुपर्नेछ । प्रयोगात्मक परीक्षाको सबै मापदण्ड पूरा गरेका परीक्षार्थीलाई सिस्टिभीमा देखिने गरी हरियो झन्डा र मापदण्ड पूरा नगरेकालाई रातो झन्डा देखाउनुपर्नेछ । मापदण्ड पूरा गरेको परीक्षार्थीलाई विशेषज्ञ टोलीको प्रमुखले परीक्षार्थीको प्रवेशपत्रमा उत्तीर्ण उल्लेख गरी दस्तखतसमेत गरी प्रवेशपत्र दिनुपर्नेछ ।
२. प्रयोगात्मक परीक्षामा उत्तीर्ण भएका परीक्षार्थीले उत्तीर्ण भएको आर्थिक वर्षभित्र सवारी चालक अनुमतिपत्र दस्तुर नबुझाएमा सवारी चालक अनुमतिपत्र दिईने छैन ।
३. प्रयोगात्मक परीक्षा उत्तीर्ण गरेको मितिले आर्थिक वर्षभित्र राजश्व नबुझाएमा निजले पुनः नयाँ प्रक्रियाबाट सवारी चालक अनुमतिपत्र लिनुपर्नेछ ।

४. प्रयोगात्मक परीक्षा संचालन गर्नका निमित्त ट्रायल स्पट, परीक्षामा प्रयोग हुने सवारी साधन, परीक्षाको विधि तथा अन्य मापदण्डहरू विभागबाट स्वीकृत “सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०७४” बमोजिम हुनेछ ।

१२.१५. प्रयोगात्मक परीक्षा सञ्चालन

टोलीले सम्पूर्ण सदस्यको उपस्थितिमा अनिवार्य रूपमा परीक्षार्थीको कुल सङ्ख्या, प्रयोगात्मक परीक्षामा उपस्थित सङ्ख्या, अनुस्थित सङ्ख्या, उत्तीर्ण र अनुत्तीर्ण सङ्ख्या समेत उल्लेख गरी फिल्डमा नै माइन्टुट तयार गरी परीक्षार्थीको हाजिरी समेत संलग्न राखी परीक्षा समितिलाई सिफारिस सहित प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्नेछ । विशेषज्ञ टोलीले पेस गरेको प्रतिवेदनका आधारमा परीक्षा समितिले अन्तिम नतिजा प्रकाशित गर्नेछ । उक्त नतिजा कार्यालयको वेबसाइटमा समेत अनिवार्य राखी समितिबाट सिफारिस भएका योग्य परीक्षार्थीहरूको विवरण अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकारीले नतिजा स्वीकृत गर्नुपर्नेछ । नियमावलीको अनुसूची-३ (च१) (अनुसूची-२२) बमोजिम लाग्ने दस्तुर बुझाएपछि तोकिएको ढाँचा र समयमा सवारी चालक अनुमतिपत्र (स्मार्ट कार्ड) वितरण गरिनेछ । प्रयोगात्मक परीक्षामा उत्तीर्ण हुने निवेदकहरूको नतिजा कार्यालयमा कम्प्युटर इन्ट्री गराई रुजु गरी प्रमाणित (बडउच्चयक्षम) गर्नुपर्नेछ । प्रयोगात्मक परीक्षामा उत्तीर्ण भएको सङ्ख्या र व्यक्तिभन्दा फरकसङ्ख्या र व्यक्ति इन्ट्री भई गएमा सोको सम्पूर्ण जिम्मेवारी प्रमाणित (Approve) गर्ने पदाधिकारीको हुनेछ । प्रमाणित (Approve) गर्ने पदाधिकारी अधिकृत स्तरको हुनुपर्नेछ ।

साधारणतया नियमित रूपमा लिइने सवारी बाहेक फरक प्रकृतिका सवारीहरूको प्रयोगात्मक परीक्षाका सन्दर्भमा ऐन अनुसार गठित परीक्षा समितिले विशेषज्ञ टोली गठन गरी उक्त टोलीले प्रयोगात्मक परीक्षाको Modality तयार गरी सो अनुसार परीक्षा लिई दिएको प्रतिवेदनका आधारमा परीक्षाफल प्रकाशित गर्न सक्नेछ ।

१२.१६. सवारी चालक अनुमतिपत्रको अभिलेख व्यवस्थापन

कार्यालयबाट दैनिक रूपमा जारी भएका सवारी चालक अनुमतिपत्रको एकमुष्ट रूपमा नाम, सवारी चालक अनुमतिपत्र नम्बर, वर्ग समेत उल्लेख भएको विवरण सफ्टवेयरबाट प्रिन्ट गरी सुरक्षित रूपमा फाइलिङ गरी राख्नुपर्नेछ ।

१२.१७. चालक अनुमतिपत्रको नवीकरण

५. चालक अनुमतिपत्रको म्याद नाघेको ३ महिना (९० दिन) भित्र त्यस्तो चालक अनुमतिपत्र नवीकरण गराइ सक्नुपर्नेछ ।
६. कार्यालयमा नवीकरणका लागि आउने सवारी चालकलाई कार्यालयमा भएको अभिलेख (ढड्डा प्रिन्ट) उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

७. कार्यालयमा भएको सवारी चालकको अभिलेखमा कुनै विवरण फरक परेमा सच्याउन लगाई Biometric Details Capture (फोटो खिच्ने, दस्तखत र औंठा छाप दिने) गराउनुपर्नेछ।
८. अन्य कार्यालयको सवारी चालक अनुमतिपत्र नवीकरणका लागि आएमा सवारी चालक अनुमतिपत्रमा उल्लिखित जारी मिति, अन्तिम मिति र वर्ग फरक परेमा सम्बन्धित कार्यालयबाट सच्याउन लगाई नवीकरण गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाउने र सम्बन्धित कार्यालयबाट जारी भएको सवारी चालक अनुमतिपत्रमा उल्लिखित विवरण फरक परेमा कार्यालय प्रमुखबाट निर्णय गराई अद्यावधिक गराउनुपर्नेछ।
९. Biometric Details Capture गराउँदा सेवाग्राहीको फोटो प्रस्ट बुझिने गरी खिची सामान्य रूपमा कुनै विवरण फरक परेमा उक्त विवरण सच्याउनुपर्नेछ।
१०. Biometric Details Capture गरिसकेपछि निरोगिताको सम्बन्धमा नेपाल सरकारद्वारा मान्यताप्राप्त चिकित्सकले नियमावलीको अनुसूची-१८ बमोजिमको ढाँचामा स्वास्थ्य परीक्षण गरी सफ्टवेयरमा समेत Entry गर्नु पर्नेछ। कार्यालयमा नै रहने गरी चिकित्सकको व्यवस्था नभएको अवस्थामा दरखास्तवालाले नियमावलीको अनुसूची-१८ बमोजिमको ढाँचामा पेस गरेको निरोगिताको प्रमाणपत्रको आधारमा Biometric Details Capture गर्ने कर्मचारीले नै चिकित्सकको नाम र Nepal Medical Council नम्बर उल्लेख गरी सफ्टवेयरमा Entry गर्नुपर्नेछ। दरखास्तावालाले पेस गरेको निरोगिताको प्रमाणपत्र सम्बन्धमा सम्बन्धित दरखास्तावाला नै जवाफदेही हुनुपर्नेछ।
११. स्वास्थ्य परीक्षण पश्चात् अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निजले तोकेको अधिकारीले सवारी चालकको व्यक्तिगत विवरण नाम, थर, ठेगाना, जारी मिति, अन्तिम मिति, वर्ग र रक्त समूह समेत रुजु गरी स्वीकृत गर्नुपर्नेछ। दुरुस्त देखिएमा मात्र विवरण स्वीकृत गर्नुपर्छ। सो बमोजिम नभएमा सच्याई स्वीकृत गर्नुपर्छ।
१२. अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निजले तोकेको कर्मचारीले नवीकरणका लागि स्वीकृति प्रदान गरिसकेपछि तोकिए बमोजिमको नवीकरण दस्तुर बुझाउनुपर्नेछ।
१३. चालक अनुमतिपत्रको बहाल अवधि समाप्त भएको ३ महिना (९० दिन) भित्र पनि नवीकरण नगराएमा सो मिति समाप्त भएको एक वर्षसम्म १००%, दुई वर्षसम्म २००%, तीन वर्षमा ३००%, चार वर्षमा ४००% र पाँच वर्षमा ५००% थप जरिवाना र दस्तुरसमेत लिई त्यस्तो चालक अनुमतिपत्र नवीकरण गरिदिनुपर्छ, साथै जरिवाना सम्बन्धी प्रावधान प्रचलित आर्थिक ऐन बमोजिम हुनेछ,
१४. जरिवाना समेत तिरेर नवीकरण गर्नुपर्ने म्याद समाप्त भएको पाँच वर्षसम्म पनि नवीकरण नगराएको चालक अनुमतिपत्र स्वतः रद्द हुनेछ र यस्तो अनुमतिपत्रको नवीकरण गरिने छैन। यसरी नवीकरण नभएको अनुमतिपत्रको लगत दर्ता

किताबबाट कट्टा गरिनेछ । रद्द भइसकेको सम्बन्धमा पुनः नयाँ प्रक्रियाअनुसार गर्नुपर्नेछ ।

१५. कार्यालयबाट दैनिक रूपमा नवीकरण भएका सवारी चालक अनुमतिपत्रको एकमुष्ट सफ्टवेयरबाट प्रिन्ट गरिराख्नु पर्नेछ ।

१२.१८. सवारी चालक अनुमतिपत्रको नेपालीकरण गर्दा निम्न लिखित आधारमा गरिनेछ

ऐनको दफा ५२ बमोजिम सवारी चालक अनुमतिपत्रको नेपालीकरण गर्दा देहायबमोजिमका कागजातपेस गर्नुपर्नेछ :

१. नेपालीकरण गर्दा विदेशी सवारी चालक अनुमतिपत्रको व्यहोरा प्रमाणित गरेको सम्बन्धित राजदूतावासको सिफारिसपत्रको आधिकारिकता एकिन गरी वा अन्य कुनै माध्यमबाट एकिन गरेर मात्र नेपालीकरण गर्ने,
२. भारतीय सवारी चालक अनुमतिपत्रको नेपालीकरण गर्दा भारतीय सवारी चालक अनुमतिपत्रमा चिप्स भएको स्मार्ट कार्डलाई मात्र नेपालीकरण गर्ने,
३. नेपालीकरण गर्दा विदेशी सवारी चालक अनुमतिपत्रमा भएको Category अनुसार निवेदकले माग गरेका Category मात्र नेपालीकरण गर्ने,
४. विदेशबाट जारी भएका सवारी चालक अनुमतिपत्र नेपालीकरण गर्दा सम्बन्धित देशको दूतावासबाट भएको सिफारिस अनिवार्य संलग्न राख्ने,
५. नेपालीकरण शाखामा काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई ३०/३० दिनमा शाखा परिवर्तन गर्ने,
६. नेपाली सवारी चालक अनुमतिपत्र जारी भइसकेका निवेदकहरूको हकमा नेपालीकरण गरिने छैन ।

१२.१८.१. नेपाली नागरिकका हकमा पेस गर्नुपर्ने कागजात

१. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
२. सवारी चालक अनुमतिपत्र जारी भएको देशमा उक्त अवधिमा बसेको प्रमाणका रूपमा सम्बन्धित मुलुकको भिसाका साथै सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको देशमा उक्त अवधिमा बसेका अन्य प्रमाण,
३. सक्कल राहदानी,
४. सवारी चालक अनुमतिपत्रको सक्कल,
५. सवारी चालक अनुमतिपत्र अङ्ग्रेजी भाषाबाहेक अन्य भाषामा भए आधिकारिक निकायबाट अनुवाद गरिएको पत्र,
६. सम्बन्धित दूतावासबाट सिफारिस सहित चालक अनुमतिपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि ।

१२.१८.२. विदेशी नागरिकका हकमा पेस गर्नुपर्ने कागजात

१. सवारी चालक अनुमतिपत्रको सक्कल,

२. सवारी चालक अनुमतिपत्र अङ्ग्रेजी भाषाबाहेक अन्य भाषामा भए आधिकारिक निकायबाट अनुवाद गरिएको पत्र,
३. कम्तीमा ६ महिना भिसाको म्याद भएको राहदानी,
४. नेपालमा बस्नुपर्ने कारणसहितको कार्यरत सम्बन्धित संस्थाको सिफारिसपत्र, नेपालमा कुनै पेसा व्यवसाय गरी बसेको भए पेसा वा व्यवसाय गरिबसेको खुल्ने कागजात, संस्थाको VAT वा PAN दर्ता नवीकरण भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि र पत्र,
५. सम्बन्धित दूतावासबाट सिफारिससहित चालक अनुमतिपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि ।

१२.१८.३. कुटनीतिक नागरिकका हकमा पेस गर्नुपर्ने कागजात

१. सम्बन्धित मुलुकको भिसाको म्याद भएको राहदानी,
  २. सम्बन्धित दूतावासको सिफारिसपत्र,
  ३. नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयको सिफारिस पत्र,
  ४. सवारी चालक अनुमतिपत्रको सक्कल ।
- पेस भएका कागजात छानबिन गरी कार्यालय प्रमुखबाट स्वीकृत भए पश्चात Biometric Details Capture एवं स्वास्थ्य परीक्षण गराइसकेपछि तोकिएको परीक्षा दस्तुर र चालक अनुमतिपत्र दस्तुर लिई विदेशी सवारी चालक अनुमतिपत्रको नेपालीकरण गर्न सकिनेछ । कुटनीतिक व्यक्तिका हकमा परराष्ट्र मन्त्रालयबाट निशुल्क उपलब्ध गराइदिनुहुन भनी सिफारिस भएमा कुनै दस्तुर नलिई नेपालीकरण गर्न सकिनेछ ।
  - विदेशी सवारी चलाउन अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको व्यक्तिले नेपालीकरणका लागि पेस गरेको सम्पूर्ण कागजातका आधिकारिकताका सम्बन्धमा निवेदक नै पूर्ण रूपमा जिम्मेवारी हुनुपर्नेछ । अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त सवारी चालक प्रमाणपत्र वाहकको काम, कर्तव्य र जिम्मेवारी नेपालभरिका हकमा नेपाली सवारी चालक अनुमतिपत्र वाहक अनुसारको हुनेछ ।

१२.१९. चालक अनुमतिपत्र खारेज गर्न सक्ने

१. कुनै चालकको ऐनको दफा ४७ बमोजिमको कुनै अयोग्यता प्रमाणित भएमा अधिकारप्राप्त अधिकारीले त्यस्तो चालकको चालक अनुमतिपत्र खारेज गरी सो अनुमतिपत्र फिर्ता बुझाउन चालकलाई आदेश दिन सक्नेछ ।
२. यसरी आदेश प्राप्त भएको मितिले ७ दिनभित्र चालकले आफ्नो अनुमतिपत्र अधिकार प्राप्त अधिकारी समक्ष फिर्ता बुझाउनुपर्नेछ ।
३. चालकको मृत्यु भएमा ।
४. स्वेच्छाले खारेज गर्न चाहेमा ।

५. कानुन बमोजिम चालक अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न पाउने हदम्याद समाप्त भएपछि ती सवारी चालक अनुमतिपत्र खारेज हुनेछन् ।

१२.२०. चालक अनुमतिपत्रको प्रतिलिपि दिने

१. चालक अनुमतिपत्र हराएमा, च्यातिएमा, भुत्रो भई नबुझिने भएमा, चालक अनुमतिपत्रमा भएको चिप्स उष्किएमा वा कुनै कारणबाट नासिएर प्रतिलिपि लिन आएमा निजलाई कार्यालयमा भएको अभिलेख प्रिन्ट गरी दिइनेछ । अनुमतिपत्र हराएकाको हकमा सम्बन्धित ट्रफिक प्रहरी कार्यालयको सिफारिसपत्र समेत संलग्न गर्नुपर्नेछ ।
२. कार्यालयमा भएको सवारी चालकको अभिलेखमा कुनै विवरण फरक परेमा सच्याई Biometric Details Capture गराउने (फोटो खिच्ने, दस्तखत र औँठा छाप दिने) गर्नुपर्दछ ।
३. Biometric Details Capture गराउँदा सेवाग्राहीको फोटो प्रस्ट बुझिने गरी खिच्नुपर्छ ।
४. Biometric Details Capture गरिसकेपछि अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निजले तोकेको कर्मचारीले सवारी चालकको व्यक्तिगत विवरण नाम, थर, ठेगाना, जारी मिति, अन्तिम मिति, वर्ग र ब्लड ग्रुप समेत रुजु गरी स्वीकृत गर्नुपर्नेछ ।
५. अधिकार प्राप्त अधिकारी वा निजले तोकेको कर्मचारीले प्रतिलिपिका लागि स्वीकृत प्रदान गरिसकेपछि तोकिए बमोजिमको प्रतिलिपि दस्तुर बुझाउनुपर्नेछ ।
६. सवारी चालक अनुमतिपत्रको प्रतिलिपि सुरु सवारी चालक अनुमतिपत्र जारी गर्ने कार्यालयले मात्र प्रदान गर्नेछ ।

१२.२१. चालकको मृत्युको सूचना दिनुपर्ने

१. सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको मृत्यु भएमा मृत्यु भएको मितिले ३५ दिनभित्र त्यस्तो मृतकको नजिकको नातेदारले मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र लिई त्यसको प्रतिलिपि त्यस्तो चालक अनुमतिपत्र दिने कार्यालयमा बुझाउनुपर्नेछ ।
२. उपर्युक्त बमोजिम मृत्युका बारेमा जानकारी दिँदा मृतकको चालक अनुमतिपत्र समेत कार्यालयमा बुझाई दिनुपर्नेछ र त्यस्तो जानकारी प्राप्त हुन आएमा सम्बन्धित कार्यालयले पनि अनुसूची २० बमोजिम चालक अनुमतिपत्र दर्ताबाट निजको लगतकट्टा गरि दिनुपर्नेछ ।

१२.२२. गोपनीयता कायम गर्ने

निर्देशिका बमोजिम सञ्चालन हुने लिखित परीक्षा एवं प्रयोगात्मक परीक्षाको मूल्याङ्कनमा आवश्यक गोपनीयता कायम गरिराख्ने दायित्व सो कार्यमा संलग्न सबै पदाधिकारीहरूको हुनेछ । आवश्यक गोपनीयता कायम रहे/नरहेको निगरानी गर्ने प्रमुख दायित्व समितिका अध्यक्षको हुनेछ ।

१२.२३. कार्य व्यवस्थित गर्न सक्ने

कार्यालयको कार्यबोझ, स्थानीय आवश्यकता र सर्वसाधारणमा पुर्‍याउनुपर्ने सेवालाई समेत विचार गरी निर्देशिका बमोजिम लिइनुपर्ने परीक्षाहरू सम्पन्न गर्ने समय सीमाको निर्धारण परीक्षा समितिले गर्न सक्नेछ ।

१२.२४. सुरक्षा व्यवस्था

परीक्षा केन्द्रको सुरक्षाका लागि समितिले परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार सुरक्षा व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

१२.२५. परीक्षाका कागजात सुरक्षित राख्नुपर्ने

लिखित परीक्षामा असफल परीक्षार्थीहरूको उत्तरपुस्तिका नतिजा प्रकाशन भएको मितिले ३ महिनासम्म तथा सफल भएका परीक्षार्थीहरूको उत्तरपुस्तिका तथा प्रयोगात्मक परीक्षाको मूल्याङ्कन सम्बन्धी कागजात १ वर्षसम्म सुरक्षित राख्नुपर्नेछ ।

१२.२६. परीक्षा समिति सम्बन्धी निर्णय

सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ को दफा १५६ बमोजिम रहने तीन सदस्यीय परीक्षा समितिले गर्नुपर्ने सिफारिस सम्बन्धी निर्णय गर्दा सबै सदस्य अनिवार्य उपस्थित भई सर्वसम्मत सिफारिस गर्नुपर्नेछ ।

१२.२७. चालक अनुमतिपत्रमा राख्नुपर्ने कोड नम्बर

- चालक अनुमतिपत्रको नम्बरको अगाडि निम्नानुसार कार्यालयहरूले निम्नानुसारका कोड नं. समेत रहने गरी कम्तीमा ६ अङ्कको नम्बर हुने गरी सवारी चालक अनुमतिपत्र नम्बर प्रदान गर्ने :

मेची : ०१	कोशी : ०२	सगरमाथा : ०३
जनकपुर : ०४	नारायणी : ०५	बागमती : ०६
लुम्बिनी : ०७	गण्डकी : ०८	राप्ती : ०९
भेरी : १०	सेती : ११	महाकाली : १२
धौलागिरि : १३	कर्णाली : १४	

मेची : ०१-०१-०००००००१	कोशी : ०१-०२-०००००००१	सगरमाथा: ०१-०३ -०००००००१
जनकपुर: ०१-०४-०००००००१	नारायणी: ०१-०५-०००००००१	बागमती: ०१-०६-०००००००१
बागमती, जगाती: ०२-०६-०००००००१	बागमती, ठूलो भ्याङ: ०३-०६-०००००००१	बागमती, चाबहिल: ०४ - ०६ - ०००००००१
गण्डकी: ०१-०८-०००००००१	लुम्बिनी: ०१-०७-०००००००१	राप्ती: ०१-०९ -०००००००१
भेरी: ०१-१०-०००००००१	सेती: ०१-११-०००००००१	महाकाली : ०१-१२-०००००००१
धौलागिरि: ०१-१३-०००००००१	कर्णाली: ०१-१४-०००००००१	

स्मार्ट कार्ड लागु भएपछिको नयाँ कोड नम्बर निम्नानुसार हुनेछ :

२. सङ्घीय संरचनाअनुसार सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन परिमार्जन भई सङ्घीय सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन जारी भएपछि माथि उल्लिखित कोड नम्बरमा परिमार्जन गरी प्रदेश अनुसारको कोड नम्बर लागू गर्न यातायात व्यवस्था विभागले निर्देशन गर्नेछ ।

सवारी चालक अनुमतिपत्रको वर्ग

A	मोटरसाइकल	H	रोड लोलर, डोजर	J2	ब्याक्हो लोडर
B	कार, जिप, डेलिभरी भ्यान	H1	डोजर	J3	ग्रेडर
C	टेम्पो, अटोरिक्सा,	H2	रोड रोलर	J4	फोर्कलिफ्ट
C1	इरिक्सा	I	क्रेन, फायर ब्रिगेड, लोडर	J5	अन्य
D	पावर टिलर	I1	क्रेन	K	स्कुटर, मोपेड
E	टयाक्टर	I2	फायर ब्रिगेड	K1	अपांगता भएका व्यक्ति
F	मिनीबस, मिनीट्रक	I3	लोडर		
G	बस, ट्रक , लरी	J1	एक्साभेटर		